Tampereen kaupungin asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen KEHA-keskuksen tehtävistä

kehittämispäällikkö
Tarja Paulaniemi

20.10.2026
Työelämä- ja tasa-arviovaliokunta

TAMPERE. FINLAND

TAMPERE TYÖ JA YRITTÄMINEN

Tampereen seudun TYÖLLISYYSALUE

Kuva: VisitTampere / Laura Vanzo

Yleisarvio ja kuntavaikutukset

- **Tampereen kaupunki kannattaa KEHA-keskuksen ja työvoimaviranomaisten roolien selkeyttämistä.** KEHA-keskuksen ydintehtäviä ovat valtakunnalliset tietojärjestelmät ja palvelualustat, työvoimapalvelujen arviointi sekä tiedolla johtamisen tuki. Näihin tarvitaan riittävä osaaminen ja rahoitus.

- Oikeudellisen tuen, osaamisen kehittämisen ja yleisen asiakasneuvonnan lakkauttaminen on pääosin perusteltua. Tehtävät kuuluvat kuntien järjestämis-, työnantaja- ja asiakaspalveluvastuuseen, mutta KEHA-keskus on tuottanut niihin laajasti käytettyjä palveluja.

- Kyse on jaetun toteuttamisvastuun ja palveluvolyymin siirtymisestä kunnille, ei uudesta lakisääteisestä tehtävästä. Muutoksen myötä työvoimaviranomaisen työmäärä ja henkilöstötarve kasvavat. **Vaikutusarvioon tarvitaan tehtäväkohtaiset tiedot ja lisäkustannukset tulee korvata täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmässä.**

Oikeudellinen tuki

- **Tampereen kaupunki kannattaa oikeudellisen tuen vastuun siirtymistä työvoimaviranomaisille.** Ratkaisu vastaa kuntien vastuuta järjestämiensä palvelujen lainmukaisuudesta ja päätöksenteon laadusta.

- Työvoimapalvelujen sääntely on laajaa ja osin tulkinnanvaraista. Päätökset vaikuttavat asiakkaiden oikeuksiin ja toimeentuloon. Toteuttamisvastuu laajenee merkittävästi, vaikka esitys arvioi vaikutukset vähäisiksi.

- Kunnilla tulee olla todelliset mahdollisuudet hankkia ja ylläpitää tarvittavaa osaamista. Henkilöstö-, koulutus- ja muut kustannukset tulee arvioida realistisesti ja korvata täysimääräisesti. Rahoituksen tulee olla pysyvää ja vastata tehtävän todellista laajuutta.

Osaamisen kehittäminen

- **Tampereen kaupunki katsoo, että henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen kehittäminen kuuluvat kunnille.** Työnantaja- ja yrityspalvelujen järjestämisvastuu puoltavat KEHA-keskuksen yleisen osaamisen kehittämisen tukitehtävän lakkauttamista.
- **Kotoutumisen osaamisen kehittäminen** kuuluu kuntien yhtenäiseen osaamisen johtamiseen. Erillinen vastuu KEHA-keskuksessa voi hajauttaa perehdytystä ja asiakasprosessia. Koulutussisältöjen ja perehdytyksen lisääntyvä työ tulee korvata kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmässä.
- **KEHA-keskukselle jää sen lakisääteisten tehtävien ja tietojärjestelmien osaamisen tuki.** Sen tulisi edelleen koota työttömyysturvalainsäädäntö ja ennakkoratkaisut yleiseksi perehdytysmateriaaliksi työvoimaviranomaisten lain soveltamisen ja tulkinnan tueksi. Materiaali tukee henkilöstön perehtymistä työttömyysturvan säädöksiin ja oikeuskäytäntöön.

Asiakas- ja neuvontapalvelut

- **Tampereen kaupunki kannattaa valtakunnallisten työvoimapalvelujen asiakas- ja neuvontapalvelujen lakkauttamista.** Alueellinen neuvonta selkeyttää työnjakoa ja vähentää päällekkäistä palvelua. Se yhdistyy suoraan asiakkaan palvelutarpeeseen ja paikalliseen palvelupolkuun.

- **Muutos lisää yhteydenottoja sekä sähköisen asioinnin ja monikielisen neuvonnan resurssitarvetta**. Ennen siirtoa tulee selvittää palveluvolyymit, yhteydenottojen aiheet, kielipalvelut, henkilöstötarve ja saavutettavuus sekä varmistaa asiakkaiden ohjautuminen oikeaan palveluun.

- Kuntien lisäkustannukset tulee korvata täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmässä. KEHA-keskuksen on edelleen tarjottava saavutettavaa neuvontaa omissa **maksatus-, palkkaturva- ja työttömyysturva-asioissaan.** Työvoimaviranomainen ei voi vastata KEHA-keskuksen toimivaltaan kuuluvasta neuvonnasta.

Monialaiset palvelut ja nuorten tuki

- **Tampereen kaupunki kannattaa pääosin KEHA-keskuksen monialaisen palvelun tukitehtävän lakkauttamista.** Työllisyysalueet koordinoivat omia verkostojaan. Kansallista koordinaatiota tarvitaan silti yhtenäisiin TYM-lain tulkintoihin, yhdenvertaisuuteen ja hyvien käytäntöjen jakamiseen.

- Koordinaatiosta voisi vastata **esimerkiksi Kuntaliitto** valtion rahoituksella. Yksittäinen työllisyysalue tarvitsee tehtävään erillisen sopimuksen ja rahoituksen. Ohjaamo-verkoston tuelle, brändille, raportoinnille ja hyvien käytäntöjen levittämiselle tulee nimetä vastuutaho ja turvata jatkuvuus.

- Tampereen kaupunki pitää ONNI-toimintaa tärkeänä, mutta ei näe sitä KEHA-keskuksen tehtävänä. Tampereen kaupunki esittää ONNI-toiminnan sijoittamista nuorten tukipalveluihin, esimerkiksi hyvinvointialueille. Toiminta tukee nuorten hyvinvointia ja elämänhallintaa. **Valtakunnallinen saatavuus, Ohjaamo-yhteistyö ja riittävä rahoitus tulee turvata.**

Valtakunnalliset yrityspalvelut

- **Valtakunnallisten Yritys-Suomi-neuvontapalvelun ja Yrittäjän talousapu palvelujen tarpeellisuus ja asiakashyödyt tulee arvioida uudelleen kuntien kanssa.** TE-uudistus on vahvistanut kuntien ja työllisyysalueiden yrityspalveluroolia. Rinnakkaisia palvelurakenteita ei tule ylläpitää ilman osoitettua lisäarvoa.

- Yritysten ensisijaisen palvelupolun tulee perustua alueellisiin ja paikallisiin yrityspalveluihin. Arvioinnissa on tunnistettava valtakunnallisten palvelujen päällekkäisyydet. **Jos valtakunnallinen palvelu ei ole tarkoituksenmukainen, sen resurssit tulee siirtää työllisyysalueille valtionosuusjärjestelmän kautta.**

- **Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä tulisi perustella tarkemmin Yritys-Suomi-neuvonnan ja Yrittäjän talousavun sijoittaminen Uudenmaan elinvoimakeskukseen.** Esityksestä ei ilmene, miksi juuri Uusimaa on valittu muiden elinvoimakeskusten sijaan.

Kansainvälinen rekrytointi

- **Tampereen kaupunki kannattaa kansainvälisen rekrytoinnin tehtävien osittaista uudelleensijoittamista valtion sisällä.** Osaajien maahanmuuton ja rekrytoinnin valtakunnalliset palvelut tulee koota Business Finlandille osaksi Work in Finland -kokonaisuutta.

- KEHA-keskukselle tulee säilyttää kansalliseen EURES-koordinaatioon liittyvät tehtävät. Kunnat ja työllisyysalueet tulee ottaa mukaan keskeisiin verkostoihin. Erityisesti C6-kaupunkien ja Business Finlandin kumppanuutta tulee vahvistaa.

- Asiakkuudenhallintaa ei tule kehittää laajentamalla A-TMT:n käyttö- tai kirjaamisvelvoitteita. Valtion ja kuntien yhteisiä ratkaisuja on arvioitava laajemmin, ja arvioinnissa on huomioitava kunnille aiheutuvat järjestelmäkustannukset.

KEHA-keskuksen tietojärjestelmävastuu

- **Tampereen kaupunki korostaa, että järjestelmien ja palvelualustojen tulee tukea vaikuttavaa työllisyyden edistämistä.** Automaatiota, osa-automaatiota ja viranomaisten välistä digitaalista tiedonvaihtoa tulee nopeuttaa. Kehittämiseen tarvitaan pysyvät ja riittävät resurssit määräaikaisen hankerahoituksen sijaan.

- KEHA-keskuksen tulee vastata kokonaisarkkitehtuurista, toimintavarmuudesta, tietoturvasta, saavutettavuudesta, integraatioista ja elinkaaren hallinnasta. Yhteiset asiakastietojärjestelmät mahdollistavat tiedon kulkemisen asiakkaan mukana ja kustannustehokkaat, yhdenmukaiset palvelut.

- **Tampereen kaupunki pitää yhteiskehittämisen verkostoa toimivana ja haluaa kehittää ja vahvistaa sitä yhteistyössä KEHA-keskukseen kanssa. Suurten kaupunkien ja C6-kaupunkien asiantuntemusta tarvitaan priorisoinnissa, määrittelyssä, testauksessa ja käyttöönotossa.**

- **Käytettävyyttä, tietojen ajantasaisuutta, raportointia ja tiedonsiirtoa on edelleen parannettava.**

Tiedolla johtaminen ja seurantamittaristo

- **Tampereen kaupunki esittää työvoimapalvelujen valtakunnallisen seurantamittariston uudistamista kuntien, erityisesti C6-kaupunkien kanssa.** Mittariston tulee kuvata ydintehtävän tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta nykyisessä toimintaympäristössä.

- **KEHA-keskuksen tulee turvata alueiden johtamista palveleva tietopohja.** Alueet tarvitsevat luotettavaa, reaaliaikaista ja vertailukelpoista tietoa. Yhteiset tietomallit ja mittarimäärittelyt vähentäisivät päällekkäistä kehittämistä. Tiedontuotannon ja taustatekijöiden tulee olla läpinäkyviä ja arvioitavissa. Tiedon tuotannon tulee palvella kuntien tietotarpeita ja vaikuttavien työvoimapalvelujen kehittämistä.

- **Tampereen kaupunki esittää vahvempaa analytiikka- ja asiantuntijatukea.** Tuki tarvitsee riittävän osaamisen ja rahoituksen. Yhteiset mallit tiedon hyödyntämiseen, jakamiseen ja tietoturvalliseen käyttöön vapauttaisivat voimavaroja palvelujen kehittämiseen ja strategiseen ohjaukseen.

KEHA-keskuksen tuki tiedolla johtamiseen

- **Työllisyysalueet tarvitsevat parempaa tietoa ja käytännön tukea.** Nykyiset tiedot, raportointi ja tuki eivät kaikilta osin vastaa johtamistarpeita. Alueiden rinnakkainen raportointi- ja analytiikkakehitys lisää päällekkäisiä kustannuksia ja heikentää vertailtavuutta.

- **Tampereen kaupunki esittää KEHA-keskuksen roolin vahvistamista tietopohjan ja analytiikkatuen tuottajana.** Yhteiset tietomallit, mittarimäärittelyt ja vertailutieto sekä asiantuntijatuki tiedon hyödyntämiseen vähentäisivät alueiden omaa tiedontuotantoa.

- **Tiedon hyödyntämiseen tarvitaan yhtenäiset toimintamallit.** Tiedolla johtamisen käytännöt ovat vielä kehitysvaiheessa. Yhteiset mallit tiedon hyödyntämiseen, jakamiseen ja tietoturvalliseen käyttöön tukisivat palvelujen vaikuttavuutta, tuottavuutta ja strategista ohjausta.

Kuntavaikutukset ja kustannusten korvaaminen

- **Tehtävien lakkauttaminen siirtää työtä kuntiin.** Säädösperustan poistuminen ei poista palvelujen tarvetta. Ennen muutosta kunnat tarvitsevat tehtäväkohtaiset tiedot palvelu- ja käyttäjämääristä, henkilöstön työpanoksesta, kustannuksista ja korvaavasta toimintatavasta.

- **Tampereen kaupunki edellyttää kustannusten täysimääräistä korvaamista.** Valtion tulee korvata siirtyvän työn, kasvavien palvelumäärien ja uusien toimintarakenteiden kustannukset valtionosuusjärjestelmässä.

Palvelujen jatkuvuus ja hallittu siirtymä

- **Voimaantulo 1.6.2027 turvaa valmistautumisajan.** Tampereen kaupunki pitää aikataulua perusteltuna. KEHA-keskuksen tulee hoitaa lakisääteiset tehtävänsä ja turvata palvelut 31.5.2027 asti. Hallituksen esitys ei anna oikeusperustaa tehtävien ennenaikaiselle lopettamiselle.

- **Koulutusten alasajo alkaa jo ennen lain hyväksymistä.** KEHAn 15.10.2026 tiedotteen mukaan uusien koulutusten tuotanto päättyy syksyllä 2026, päivitykset 31.12.2026 ja verkkokoulutusten käyttö 28.2.2027. Aikataulu ei vastaa hallitun siirtymän vaatimuksia.

- **Tampereen kaupunki esittää tehtäväkohtaisia siirtymäsuunnitelmia.** Hallituksen esitystä tulee täydentää palvelujen ylläpidon turvaamiseksi voimaantuloon asti. Kuntien tulee saada ohjeet, koulutusaineistot ja muut tarvittavat tiedot hyvissä ajoin.

Kiitos!

Tarja Paulaniemi, kehittämispäällikkö

tarja.paulaniemi@tampere.fi

040 679 8954

TAMPERE
TYÖ JA YRITTÄMINEN

Tampereen seudun
TYÖLLISYYSALUE

Kuva: VisitTampere / Laura Vanzo